

18.11.2025

Kivinevan tuulivoimahanke, Siikalatva

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteiden kooste

Kivinevan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 20.9.-23.10.2023 välisenä aikana ja siitä saatiin palautteita. Tähän koosteeseen on koottu palautteista keskeisiä teemoja ja kommentteja. Kooste käsittää yksityisten osallisten, yhdistysten ja seurojen palautteet. Koosteen lopussa on esitetty myös viranomaislausuntojen keskeinen sisältö.

Palaute on toimitettu tiedoksi selvityksiä laativille konsulteille, YVA-menettelystä vastaavalle konsultille ja ELY-keskukselle.

Koska aihe on osallisille tärkeä ja hanke aiheuttaa huolta osallisten keskuudessa, on tärkeää tuoda esiin, että palaute on otettu vastaan, sitä arvioidaan ja kooste palautteesta julkaistaan myös päätösten-
teolle tiedoksi.

Päätöksentekijöillä on kokouksissaan mahdollisuus tutustua saapuneeseen palautteeseen kokonaisuudessaan. Keskeisimpiin kysymyksiin ja huolenaiheisiin on esitetty vastaus tai toimenpide sen tiedon pohjalta, joka on jo käytettävissä tai yleisesti tiedossa.

1 Mielipiteiden kooste

1.1 Luonto ja eläimistö

Luonnon arvostus korostuu palautteissa ja ympäröivät alueet nähdään korvaamattomina. Johtoaukean rakentaminen nähdään heikentävän entisestään Haapavedellä arvokkaita maisema-, retkeily- ja luonnonsuojelualueita. Lähistöllä on useita suojelualueita, joista linnustollisesti arvokkaimmat Haapaveden lintuvedet ja -suot kuuluvat Natura-alueeseen ja ovat palautteiden mukaan kansallisesti (FINIBA) ja kansainvälisesti (IBA) tärkeitä lintualueita.

Palautteiden mukaan alueella on runsas linnusto ja alueella pesii myös maakotka ja kalasääksi. Alueen läpi kulkee tärkeä lintujen syysmuuttoreitti ja alueen järvet ja suot toimivat lintujen levähdyspaikkoina (kurjet, joutsen, arktiset vesilinnut). Ainalin alueella sijaitsee huomattavasti myös muita yksityisten omistamia maisemallisesti tärkeitä kohteita (ei eritelty). Niitä on kirjattu tarkemmin selvityksiin, joissa on kar-
toitettu arvokkaita perinnebiotooppeja. Palautteissa ollaan huolissaan, kuinka lintuvedet, suot ja suojelu-
alue jäisivät tuulivoimateollisuusalueiden ympäröimäksi, mikäli kaikki Siikalatvan ja Haapaveden suun-
nitteilla olevat hankkeet toteutuisivat.

Huolestuneisuutta kohdistui luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen, jota ei palautteiden antajien mielestä voi perustella vihreällä siirtymällä. Tuulivoima rakentamisen seurauksena joudutaan pysyvästi aukkohakkaamaan metsää yhtä voimalaa kohti n. 1–1,5 hehtaaria. Lisäksi tieverkoston ja sähkönsiirto-
linjojen alta metsää tuhoutuu huomattavia määriä.

Osassa palautteissa peräänkuulutettiin, että Siikalatvan Kivinevan kaavoituksessa tulee suorittaa perusteellinen kokonaisvaikutusten arviointi, jota varten tulee huomioida kaikki tiedossa olevat tuulivoima-
hankkeet, myös ne, joita ei ole merkitty ilmasto- ja energiamaa- ja luonnonsuojelualueeseen. Palautteiden
perusteella tarkastelussa tulisi ottaa huomioon kaikki viereiset tiedossa olevat tuulivoimapuistohankkeet
ja tarkastella ja arvioida, voidaanko niitä kaikkia toteuttaa ilman, että alueen sietokyky ylittyy. Myös Haa-
paveden puolella olevat hankkeet tulee huomioida kokonaisvaikutusten arvioinnissa.

- Luonnonmaisema korvaamaton

- Luonnon monimuotoisuus, vaikutukset metsän hiilinieluihin
- Vaikutukset lintuvesistöihin
- Yhteisvaikutukset tulisi arvioida – lähialueilla useita hankkeita

Vastine

Hanketta varten on laadittu kattavat luontoselvitykset, minkä lisäksi vaikutukset luonnonympäristöön, kuten luonnon monimuotoisuuteen ja linnustoon, on arvioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavan vaikutusten arviointia. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu myös yhteisvaikutukset lähialueen hankkeiden kanssa. Hankkeen sähkönsiirtoreittivaihtoehto 2, hankkeesta etelään, on jätetty pois tarkastelluista vaihtoehtoista palautteen johdosta.

1.2 Maisema

Palautteissa kuvaillaan Haapavettä alueena, joka on saanut luonnonkauneudestaan mainetta Pohjanmaan helmenä. Maalaismaisema merkitsee alueen asukkaille ja käyttäjille paljon sen ainutlaatuisuuden vuoksi. Luonnonläheisyys ja kaunis maisema ovat maaseudun keskeisiä vetovoimatekijöitä. Olisi tärkeää tehdä kokonaisvaikutusten arviointi kaikkien tuulivoimahankkeiden kannalta siitä, miten ne vaikuttavat edellä mainittuihin alueisiin ja asukkaisiin.

Maisemalliset vaikutukset ja maalaispitäjän luonteen muuttuminen nähtiin keskeisinä teemoina palautteissa. Tuulivoimaloiden kuvamallinnukset ja niiden vaikutukset maisemaan tulisi huomioida myös hanketta arvioitaessa.

- Maisema arvokas
- Kyläalueiden maisema ja maalaispitäjän luonteen muuttuminen
- Maisemavaikutukset asutuksen kannalta

Vastine

Hanketta varten on laadittu maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, näkemäalueanalyysi (ZVI) sekä valokuvauspotukset (havainnekuvat), minkä lisäksi vaikutukset maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön, arkeologiseen kulttuuriperintöön sekä ihmisten elinoloihin on arvioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavan vaikutusten arviointia. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu myös yhteisvaikutukset lähialueen hankkeiden kanssa. Lisäksi hankkeesta järjestettiin asukaskysely, jonka tulokset on huomioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavoitusta.

1.3 Vaikutus ihmisiin ja vaikutusmahdollisuudet

Palautteissa nostettiin esille voimaloiden kokonaiskorkeus, joka on 300–350 metriä, ja josta voi olla sekä maisemallista haittaa, mutta myös melua ja välkehaittaa. Lisäksi palautteissa muistutetaan, että useat asukkaat ovat valinneet alueen sen luonnonläheisyyden, rauhallisuuden ja hiljaisuuden takia ja ettei siellä ole teollista ympäristöä ennestään, vaan rauhaisaa, kaunista maaseutu- tai luonnonmaisemaa.

Palautteissa kritisoitiin sitä, että yksittäisten paikallisten asukkaiden etuja ei aja tällä hetkellä kukaan, erityisesti jos henkilölle on hankkeesta aiheutumassa haittavaikutuksia. Koetaan, että kyky laatia lausuntoja tai mahdollinen valitus on tavallisella kansalaisella hyvin rajallinen, joten kansalaisen asema on heikko, sillä asioihin perehtyminen vie valtavasti aikaa. Usein kaava-asiat tai hankkeet on viety jo pitkälle, ennen kuin tajutaan mitä on tapahtunut, ja siinä vaiheessa on vaikutusmahdollisuudet jo menetetty.

Palautteessa ollaan huolissaan siitä, että ainoa tapa yrittää vaikuttaa kaava-asioihin, on viedä asioita hallinto-oikeuteen. Toivotaan, että kunta tiedottaa ajankohtaisista hankkeista aktiivisemmin kuntalaisille, jo alustavien suunnitelmien kohdalla.

- Asutuksen ja kylien olemassaolo on merkittävää korkeiden voimaloiden lähellä – kodit luonnon-
rauhassa
- Vaikutusmahdollisuuksien rajallisuus
- Tiedottamisen oikea-aikaisuus

Vastine

Hanketta varten on laadittu melu- ja välkeselvitykset, minkä lisäksi vaikutukset meluun, välkkeeseen sekä ihmisten elinoloihin on arvioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavan vaikutusten arviointia. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu myös yhteisvaikutukset lähialueen hankkeiden kanssa. Lisäksi hankkeesta järjestettiin asukaskysely, jonka tulokset on huomioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavoitusta. Hankkeen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus saa olla enintään 300 metriä.

Osayleiskaavoitus ja YVA-menettely toteutetaan vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Vuorovaikutuksesta ilmoitetaan kaavoitusviranomaisen virallisissa tiedotuskanavissa sekä virallisen tiedottamisen lisäksi hanketoimijan kotisivuilla. Osallisilla on mahdollisuus mielipiteen tai lausunnon antamiseen kaavan valmistelun kaikissa valmisteluvaiheissa sekä YVA-ohjelma ja -selostusvaiheessa. Kaavoituksen aikana järjestetään myös viranomaisneuvotteluja. Kaavoituksen vaiheiden aikana järjestetään myös yleisötilaisuuksia, joissa osalliset pääsevät osallistumaan kaavoitukseen. Vuorovaikutuksesta ja yleisötilaisuuksista ilmoitetaan etukäteen kunnan verkkosivuilla ja Siikajokilaakso-lehdessä. Yleisötilaisuuksiin voi osallistua sekä paikan päällä tai etänä. Lisäksi hanketoimija on järjestänyt ”avoimien ovien” -tilaisuuksia hankkeesta Pulkkilassa. Tilaisuuksista on ilmoitettu hankkeen kotisivuilla ja Siikajokilaakso -lehdessä.

1.4 Virkistyskäyttö ja vapaa-aika

Palautteen mukaan Korkatin-Rahkovuoren alue on luokiteltu seudullisesti merkittäväksi virkistys- ja luontoretkeilykohteeksi. Johtoaukea heikentäisi Korkattivuorella ja sen lähialueella merkittävästi maisema- ja retkeilyalueita. Korkattivuori ja sen lähialueet ovat seudullisesti tärkeitä ja aktiivisessa käytössä olevia retkeilykohteita. Alueella sijaitsee ympärivuotisessa käytössä oleva laavu tulipaikkoinen sekä vaelluspolku- ja maastopyöräilyreittejä. Alueella järjestetään vuosittain mm. polkujuoksu- ja suunnistuskilpailuja.

- Luonnonmonimuotoisuuden heikkeneminen ja alueen luonteen muuttuminen nähtiin merkittävänä riskinä niin luonnossa virkistäytymiselle kuin maisema- ja ympäristöarvojen säilymiselle.
- Virkistysalueena laajasti tärkeä, alueella vaellukseen luontopolkuja, ja järjestetään virkistyspahtumia
- Luonnonmonimuotoisuuden heikkenemisen, melun ja välkkeen vaikutukset virkistykseen, hyvinvointiin

Vastine

Hankkeen sähkönsiirtoreittivaihtoehto 2, hankkeesta etelään, on jätetty pois tarkastelluista vaihtoehtoista palautteen johdosta. Hankkeen maisemavaikutukset Korkattivuoreen on arvioitu osana maisema- ja kulttuuriympäristöselvitystä.

Hanketta varten on laadittu maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, minkä lisäksi vaikutukset maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön, arkeologiseen kulttuuriperintöön, virkistykseen ja

metsästyksen, luonnonympäristöön sekä ihmisten elinoloihin on arvioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavan vaikutusten arviointia. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu myös yhteisvaikutukset lähialueen hankkeiden kanssa. Lisäksi hankkeesta järjestettiin asukaskysely, jonka tulokset on huomioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavoitusta.

1.5 Siirtolinja

Kannanotossa huomautettiin tuulivoimapuiston verkkoliityntäratkaisusta. Palautteiden mukaan siirtolinjan rakentaminen uuteen johtoaukeaan nähdään ympäristön kannalta kestävämmänä ratkaisuna. Ratkaisussa tulisi huomioida, että alueelle on jo aiemmin tehty kaksi kantaverkon voimalinjojen johtoaukeaa. Palautteessa esitetään, että sähköasema tulee rakentaa tuulivoimapuiston läheisyyteen tai tulee selvittää mahdollisuutta rakentaa uusi 400 kV:n siirtolinja nykyisiin yhteispylväisiin.

Allekirjoittaneiden mukaan ei ole kohtuullista eikä oikeudenmukaista, että siirtolinjojen haitat, metsäpinta-alojen menetykset, kohdentuvat aina samoille tiloille. Palautteessa viitataan Haapaveden kaupungin päätökseen (Khall 09.10.2023 § 264, 517/10.00.00/2023), jossa on annettu lausunto Kivinevan tuulivoimapuiston YVA-ohjelmasta ja todettu, että kaupunki ei hyväksy sähkönsiirtovaihtoehtoja 1 eikä 2. Perusteluna oli se, että ei ole kohtuullista eikä oikeudenmukaista, että oman kunnan ulkopuolelta tulevien pitkien siirtolinjojen haitat ja metsäpinta-alojen menetykset kohdistuvat haapavedisille maanomistajille. Kaupunki on ottanut vastaavanlaisen kielteisen kannan Haapavedelle suunnattuun siirtolinjaan jo lausunnossaan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavaluonnoksesta.

Palautteissa esitetään, että Siikalatvan kunta tekee uuden päätöksen, jossa vaaditaan Kivinevan Tuulipuisto Ky:ltä ennen osayleiskaavan hyväksymistä sitoumus, jossa yhtiö sitoutuu tekemään minkä tahansa siirtolinjan maanomistajien kanssa vastaavanlaisen vuokrasopimuksen kuin varsinaisella voimala-alueella.

- Siirtolinjojen rakentamisvaihtoehdot
- Siirtolinjan haittojen ja kustannusten kohdentuminen maanomistajille
- Sähkönsiirron ja tiestön maisemavaikutukset

Vastine

Hankkeen ulkoisen sähkönsiirron toteuttamiseen tarkastellaan kahta sähkönsiirronvaihtoehtoa, SVE1 ja SVE3. Hankkeen sähkönsiirtoreittivaihtoehto 2, hankkeesta etelään, on jätetty pois tarkastelluista vaihtoehdoista palautteen johdosta.

Sähkönsiirron vaikutukset on arvioitu osana YVA-menettelyä. Alueidenkäyttölain mukaan osayleiskaavoituksessa on huolehdittava siitä, että tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää. Hankkeen ulkoinen sähkönsiirto ratkaistaan jatkosuunnittelussa. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

2 Palautteet yrityksiltä, seuroilta ja yhdistyksiltä

2.1 Ristonahon Erämiehet Ry

Tuulivoimahankkeella ei ole vaikutusta meidän seuran toimintaan.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

3 Viranomaispalautteet

3.1 Haapaveden kaupunki, Kaupunginhallitus

Siikalatvan kunta on pyytänyt Haapaveden kaupungilta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisesti lausuntoa Kivinevan aurinko ja tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta eli OAS:sta, joka on nähtävillä ja kuultavana 20.9.-23.10.2023.

Lausuntopyyntö koskee tuulivoimapuistoa, jota Taaleri Energia Oy:n omistama hankeyhtiö Kivinevan Tuulipuisto Ky suunnittelee Siikalatvan kunnan Kivinevan alueelle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitellään hankkeen lähtökohdat, tavoitteet, sisältövaatimukset sekä kaavan vaiheet aikatauluineen. Suunnitelmassa kuvataan myös kaavan vaikutusten arviointia sekä osallistumismahdollisuuksia. Osayleiskaavan rinnalla toteutetaan YVA- menettely, jossa arvioidaan hankkeen ympäristövaikutuksia. Kaavoitus ja YVA-menettely etenevät vuorovaikutteisesti, ja niiden aikana järjestetään yleisötilaisuuksia sekä mahdollisuuksia antaa mielipiteitä suunnitelmista.

Osayleiskaavalla tutkitaan noin 28 tuulivoimalan sekä aurinkovoimaloiden sijoittamista noin 3800 hehtaarin suuruiselle alueelle Siikalatvan kuntaan. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m ja yksikköteho 8–10 MW.

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan:

Haapaveden kaupungilla ei ole lausuttavaa Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeeseen muilta osin kuin siirtolinjojen suhteen.

Haapaveden kaupunki ei hyväksy sähkönsiirtovaihtoehtoja 1 eikä 2. Ei ole kohtuullista eikä oikeudenmukaista, että oman kunnan ulkopuolelta tulevien pitkien siirtolinjojen haitat ja metsäpinta-alojen menetykset kohdistuvat haapavetisille maanomistajille. Haapaveden kaupunki kehottaa jatkamaan valmistelua sähkönsiirron osalta vaihtoehdolla 3.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

Hankkeen ulkoisen sähkönsiirron toteuttamiseen tarkastellaan kahta sähkönsiirronvaihtoehtoa, SVE1 (joka on suurimmaksi osaksi yhteisin ja Leuvan nevan hankkeen kanssa) ja SVE3. Hankkeen sähkönsiirtovaihtoehto 2, hankkeesta etelään, on jätetty pois tarkastelluista vaihtoehdoista palautteen johdosta.

Sähkönsiirron vaikutukset on arvioitu osana YVA-menettelyä. Alueidenkäyttölain mukaan osayleiskaavoituksessa on huolehdittava siitä, että tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää. Hankkeen ulkoinen sähkönsiirto ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

3.2 Haapaveden kaupunki, Ympäristöpalvelut Helmi

Siikalatvan kunta pyytää terveydenhuoltoviranomaisen lausuntoa osayleiskaavan (MRL 77 § a) aloitusvaiheen kuulemiseen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) liittyen.

Yleiskaava on tullut vireille Siikalatvan kunnan hallituksen päätöksellä 5.6.2023 § 178. Kunnan hallitus on päättänyt asettaa Kivinevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville.

Siikalatvan Kivinevan, Hautakankaan, Tuohisaarennevan, Lehtinevan ja Karkulehdon alueelle on tarkoitettu laatia osayleiskaava aurinko- ja tuulivoimahanketta varten (MRL § 77). Kaavoitettava aurinko- ja tuulivoimapuiston hankealue on kooltaan noin 3800 ha ja se sijaitsee Siikalatvan taajama-alueen

luoteispuolella noin 5 kilometrin etäisyydellä Hyvärilän kylästä pohjoiseen. Kaavalla tutkitaan alustavasti noin 28 tuulivoimalan sijoittamista alueelle. Tuulivoimalat ovat kokonaiskorkeudeltaan noin 300 metriä. Lisäksi alueelle sijoitetaan aurinkovoimaloita. Tämän lisäksi huomioidaan erikseen hankkeen edellyttämät sähkönsiirtoalueet, jotka sijoittuvat Siikalatvan kunnan alueelle. Hanke edellyttää YVA– menettelyä sillä tuulivoimaloiden lukumäärä ylittää 10 kappaletta. Tavoitteena on arvioida hankkeen vaikutukset laaja-alaisesti YVA– menettelyssä ja osayleiskaavoituksessa.

Suunnittelualueella ei sijaitse rakennuksia. Kuitenkin suunnittelualueen itä- ja eteläpuolilla kylä- ja haja-asutusta. Suunnittelualueesta noin 1 kilometrin etäisyydellä sijaitsee muutamia asuin- ja lomarakennuksia.

Suunnittelualue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta. Lähimmät pohjavesialueet, Launolankangas (luokka 3) ja Hyppyriharju (luokka 1), sijaitsevat suunnittelualueen eteläpuolella noin 3–4 km:n etäisyydellä. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee Patalankangas–Ritokangas 1 I-luokan pohjavesialue. Myös suunnittelualueen kaakkoispuolella reilun 8 kilometrin etäisyydellä, Pukkilan kirkonkylällä sijaitsee Täperänkangas, myös 1-luokan pohjavesialue.

Keskeisenä osana hanketta on selvitysten laadinta ja vaikutusten arviointi. Vaikutusten arvioinnin pohjaksi tarvittavia selvityksiä laaditaan osana YVA– menettelyä ja tuulivoimaosayleiskaavan laatimista, mm. luonto-, maisema-, ja kulttuuriympäristö sekä arkeologiset selvitykset näkyvyysanalyysi, melu- ja välkemallinukset. Myös Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoituksen ja siihen liittyvien selvityshankkeiden, kuten TUULI- (päättynyt 9/2022) ja EMMI-hankkeiden (alkoi 9/2022), yhteydessä tehtyjä selvityksiä hyödynnetään suunnittelun vaikutusten arvioinnissa ja jatkoselvityksissä.

Terveystensuojeluviranomaisen lausunto

Aurinko- ja tuulivoimahankkeen kaavoitus ja YVA– menettely toteutetaan erillisinä, mutta saman aikaisina prosesseina. Terveystensuojeluviranomainen on antanut lausunnon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Siikalatvan Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, lausunto nro 24/2023, 5.10.2023, (OAS) osalta lisättävää edellä mainittuun ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta annettuun lausuntoonsa.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

3.3 Traficom, Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Siikalatvan Kivinevan aurinko ja tuulivoimaosayleiskaavasta

Siikalatvan kunta on pyytänyt lausuntoa koskien Siikalatvan Kivinevan aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaavaa.

Ilmailulaki on muuttunut 1.10.2023 lentoesteiden osalta. Jatkossa lentoestelupahakemukseen ei tarvitse enää liittää ilmaliikennepalvelujen tarjoajan lausuntoa aiotusta lentoesteestä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pyytää lausunnot lupahakemuksen saatuaan.

Lentoeste voi olla mikä tahansa maasta kohoava kohde, joka saattaa häiritä lentoliikennettä tai ilmailua palvelevia laitteita. Siitä, missä tapauksissa esteelle tulee hakea lentoestelupaa, on säädetty ilmailulain 158 §:ssä.

Aiemmin lentoestelupaa varten hakijan tuli pyytää ensin ilmaliikennepalvelujen tarjoajan (Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n) lentoestelausunto. Jatkossa Traficom pyytää lausunnot aiotusta lentoesteestä, kun on vastaanottanut lentoestelupahakemuksen.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

3.4 Pohjois-Pohjanmaan liitto

Hankkeesta vastaava Kivinevan Tuulipuisto ky (Taaleri Energia Oy) suunnittelee Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahanketta Siikalatvan kunnan länsiosaan. Hankealue sijaitsee noin 3,6 kilometriä Siikalatvan Pulkkilan kuntakeskuksesta luoteeseen. Noin 3800 hehtaarin (38 km²) kokoiselle hankealueelle suunnitellaan enintään 28 voimalaa ja yksi tai kaksi aurinkoenergian tuotantoaluetta. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 8–10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Aurinkovoimaloiden suunniteltu huipputeho on yhteensä 100–300 MWp. Kivinevan hankealue rajautuu lännessä Leuvanvevan tuulivoimahankkeen suunnittelualueeseen ja Kivinevan hankealueen pohjoispuolelle suunnitellaan Taikkonevan tuulivoimahanketta.

Tuuli- ja aurinkovoima-alueen tuottama sähkö siirretään valtakunnanverkkoon uudella 400 kV:n voimalinjalla joko Lumimetsän, Pihtinevan tai Siikalatvan sähköasemilla. Sähkönsiirron suunnittelu toteutetaan yhdessä Leuvanvevan ja Taikkonevan hankkeiden kanssa hyödyntäen olemassa olevia johtokäytäviä.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavan laatimista. Osayleiskaava laaditaan maan- käyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Siikalatvan kunnanhallitus on 5.6.2023 § 178 hyväksynyt Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston osayleiskaavan vireilletulon ja päättänyt asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 20.9.-23.10.2023 väliseksi ajaksi.

Kaavoituksen rinnalla on käynnissä erillisenä prosessina YVA-lain (252/2017) ja YVA-asetuksen (277/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja ympäristövaikutusten arviointoja.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 3.5.2023.

Pohjois-Pohjanmaan liitto ei anna Siikalatvan Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta erillistä lausuntoa. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan ehdotuksen valmistelun ajaksi Pohjois-Pohjanmaan liitto on laatinut yleislausunnon vireillä olevien tuulivoimahankkeiden valmistelua ohjaamaan: https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2023/09/Tiedote_tuulivoiman_yleislausunto_Pohjois-Pohjanmaan-liitto-6.9.2023.pdf. Aurinkovoimahankkeita koskeva yleislausunto löytyy seuraavan linkin takaa: <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2023/09/Aurinkovoimatuotannon-yleislausunto-Pohjois-Pohjanmaan-liitto-7.9.2023.pdf>

Yleislausuntojen lisäksi Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston kaavoitusmenettelyssä on huomioitava liiton ELY- keskukselle antama lausunto hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Vastine

Merkitään tiedoksi. Pohjois-Pohjanmaan yleislausunto ei ole enää voimassa kun energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaava on saatu valmiiksi.

3.5 Ilmatieteenlaitos

Kivinevan Tuulipuisto Ky suunnittelee sähköntuotantoa tuuli- ja aurinkovoimalla Pohjois- Pohjanmaalla Siikalatvan Kivinevan alueella. Hankealue on noin 3 800 hehtaarin kokoinen ja alueelle suunnitellaan enintään 28 tuulivoimalaa, yksi tai kaksi aurinkoenergian tuotantoaluetta sekä yksi tai useampia sähköasemia. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m ja yksikköteho 8–10 MW

Siikalatvan kunta on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

3.6 Pohjois-Pohjanmaan museo

Siikalatvan kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa koskien Kivinevan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Taaleri Energia Oy:n omistama hankeyhtiö Kivinevan Tuulipuisto Ky suunnittelee Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston (3800 ha) rakentamista Siikalatvan kunnan alueelle. Kaava- alueelle suunnitellaan enintään 28 tuulivoimalan (8–10 MW, kokonaiskorkeus enintään 300 m), 1–2 aurinkoenergian tuotantoalueen (yhteensä 280 ha) sekä yhden tai useamman sähköaseman rakentamista. Hankkeessa tarkastellaan toteutumatta jättämisen (VE0) lisäksi vaihtoehtoja VE1 (28 voimalaa, 2 aurinkovoima- aluetta) ja VE2 (toteutus edellistä vaihtoehtoa pienempänä). Hankkeeseen kuuluu tuulivoimaloiden ja aurinkovoima-alueiden lisäksi voimaloiden väliset huoltotiet, tuulivoimaloiden väliset maakaapelit tai ilmajohdot sekä hankealueelle sijoitettava sähköasema. Ulkoisen sähkönsiirron osalta tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa (SVE1-SVE3), jotka toteutetaan 400 kV voimalinjana. Kaavoituksen tavoitteena on laatia osayleiskaava maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Aurinkovoiman rakentaminen edellyttää myös suunnittelutarveratkaisua. Kaavoituksen rinnalla on käynnistynyt aurinko- ja tuulivoimapuistoa sekä sähkönsiirtoa koskeva YVA-lain mukainen YVA- menettely.

Hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Sähkönsiirtoreiteiltä tunnetaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä sekä yksi löytöpaikka. Näiden kohteiden lisäksi hankealueelta ja sähkönsiirtoreittien läheisyydestä on tunnistettu useita tervahautoja ja hiilimiiluja Museoviraston ja Oulun yliopiston yhteisen LIDARK-hankkeen yhteydessä, jossa tutkitaan arkeologisten kohteiden automaattista tunnistamista laserkeilausaineistosta. Hankealueella näitä kohteita (tervahautoja) on 20 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaava-alueelle ja sähkönsiirtoreiteille tullaan tekemään arkeologinen inventointi. Koska LIDAR-kohteiden tietoja ei ole näkyvissä muinaisjäännösrekisterissä, inventoijien tulee pyytää tiedot niistä museolta ennen hankealueen ja sähkönsiirtoreittien inventointia. Tämä lausunto tulee toimittaa tiedoksi inventoijille.

Inventoinnissa tulee tarkastaa voimaloiden sijaintipaikat, tie- ja kaapelilinjaukset, ulkoiset sähkönsiirtoreitit, voimajohtoaueka SVE3 sekä hankealueella olevat muut muinaisjäännöksille potentiaaliset alueet. Tarkasteltavan muuttuvan maankäytön osalta tulee muinaisjäännösten osalta huomioon ottaa ja selvittää myös sähköasemien alueet ja muuntaja- alueet sekä rakentamisessa mahdollisesti tarvittavien maa-ainesten otopaikat. Voimalapaikat tulee tarkastaa riittävän laajalti, ottaen huomioon myös mahdollisten harusten vaikutus. Myös LIDARK-hankkeen yhteydessä tunnistetut kohteet tulee inventoida, sillä kohteista tulee olla tieto kaavoitusta, vaikutusten arviointia ja jatkosuunnittelua varten.

Arkeologinen inventointi tulee suorittaa noudattaen Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (2020). Kenttätutkimusten tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena paikkatietoaineistoinen arviointia varten alueelliseen vastuumuseoon (Pohjois-Pohjanmaan museo, kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitys vastaa sille asetettuja tavoitteita. Museo toimittaa raportin

arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan julkisessa palvelussa: <https://asiat.museovirasto.fi>. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluunassa www.kyppi.fi.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Siikalatvan aurinko- ja tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine

Hanketta varten on laadittu arkeologinen inventointi sekä täydennysinventointi, minkä lisäksi vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on arvioitu osana YVA-menettelyä sekä osayleiskaavan vaikutusten arviointia. Inventoinnin kohteet on osoitettu kaavakartalla. Aineisto toimitetaan museolle raporttina ja paikkatietoina. Raportti on toimitettu museolle ennen osayleiskaavan luonnosvaiheen ja YVA-selostuksen nähtävillä oloa, mahdollisia lausuntoja varten. Museoviranomaisen lausunto toimitetaan tiedoksi inventoinnin laatijalle.

3.7 Luonnonvarakeskus- Luke

Luke ei anna lausuntoa tuulivoimapuistohankkeiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

Vastine

Merkitään tiedoksi.

3.8 Fingrid

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset.

Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Lumimetsä-niminen liityntäpiste pitää korjata Lumijärveksi. Tuulivoima-aluetta sivuaa Fingridin 400 kV voimajohto Pysäysperä-Pyhänselkä (Metsälinja) ja 220 kV voimajohto Haapaveden VL-Pyhäkoski (kuva 1). Niitä varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 92 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 72 metriä leveästä johtoaueasta ja johtoauean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja ulottuu 220 kV voimajohdon osalta nykyisin 18 metrin päähän voimajohtojen keskilinjasta. 400 kV voimajohdon osalta rakennusraja ulottuu 31 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohtojen rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee

koko johtoaluetta. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä 92 metriä.

Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Lunnastetulle voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.

Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna.

Voimajohdon suhdetta maankäyttöön asioita käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>.

Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa arviointiohjelmasta eikä osallistumis- ja arviointisuunnitelmista. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Vastine

Merkitään tiedoksi.